

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Ванче С. Бойков

на
дисертационния труд на Саша Джорджевич

ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА ПРОБЛЕМИТЕ В ПУБЛИЧНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН БЪЛГАРИЯ - СЪРБИЯ

За присъждане на образователна и научна степен „доктор“

в професионално направление 3.8. Икономика,
научна специалност „Икономика и управление“

СОФИЯ

2019г.

I. Обща характеристика на дисертационния труд

Рецензията на дисертационен труд на Саша Джорджевич е подготвена на основание Заповед №104/25.04.2019г. на ректора на МВБУ.

Подадените научен труд „Икономически аспекти на проблемите в публичното управление на местните общности в трансграничния регион България –Сърбия“ и автореферат от дисертанта напълно отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане.

Научната разработка от структурна и съдържателна гледна точка отговаря на тематиката, критериите, изискванията и спецификата на научната специалност „Икономика и управление“ и за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.8. Икономика.

Дисертационният труд отразява в достатъчна степен задълбочените научни достижения на кандидата в областта на местното самоуправление и съвременните тенденции в развитието на публичния мениджмънт. Следва да се подчертаят задълбочените познания на дисертанта по отношение на икономическите проблеми в процеса на публичното управление на местните общности в двете съседни страни – България и Сърбия.

Дисертационният труд е в обем от 239 страници, позовавайки се на 298 информационни източници, от които – 112 на български език, 56 на сръбски език, 88 на други чуждестранни езици и 42 интернет сайтове.

Структурата, съдържанието и обемът на дисертационния труд са подчинени на логиката на поставените цел и задачи, като тяхното разработване е изчерпателно и убедително. Избраните от кандидата подходи и методи на изследване са дали възможността за вникване и анализ в пълнота на проблематиката, свързана с разкриването на особеностите и спецификата, ролята и значението на публичния мениджмънт в развитието на съвременната демократична държава.

Проблемната област е ясно дефинирана, а именно – влиянието на публичния мениджмънт и реформирането на системата на местното самоуправление по отношение на интензивно променящите се методи и средства в материалния свят, което води до изменения на структурата и функционирането на самото общество. Към това следва да се отбележи, че дисертантът достатъчно добре е разработил и въпроса за формирането на качествено нови модели, отнасящи се до регулациите при обществените връзки и отношения в трансграничния регион. Тук ще отбележа, че претенцията на дисертанта за защита на тезите в дисертационния труд се подкрепят от неговите публикации, от опита в сферата на местното самоуправление и от организирани публични дискусии по дисертационната тема с участието на представители на органите за местно самоуправление, кметове, университетски преподаватели от България и Сърбия.

Предложената за рецензия дисертация изследва как усъвършенствайки публичния мениджмънт на местните общности и преодолявайки проблемите на общественото развитие да се разшири и интегрира регионалното трансгранично сътрудничество между България и Сърбия.

Актуалността на темата произтича от новите дадености в развитието на региона и потребностите от задълбочаване на регионалното сътрудничество с цел по-ефективно използване на ресурсите в региона и възможностите за сближаване моделите на поведение и управление. Нейната актуалност е безспорна и е подкрепена в няколко аспекта. **Първо** – развитието на трансграничното сътрудничество е безалтернативен процес, водещ до интеграция на региона в рамките на създаването на градивни предпоставки за разширяване на ЕС и установяване на устойчиво добросъседско сътрудничество. **Второ** - в модерната държава силното и функциониращо местно самоуправление, с присъщите си характеристики и

елементи на проявление, разкрива демократичния облик на политическата система и на конституционното устройство, и е индикатор за съвременно обществено развитие. **Трето** – изборът на правилната концепция за развитие на нов публичен мениджмънт е гаранция за успешно развитие на местните общности и тяхната ускорена интеграция в европейското семейство.

Ползваната литература от кандидата е от автори, които са безспорни авторитети в своите проблемни научни области и в този смисъл считам, че посочената библиография, като имам предвид и нейния обем, напълно съответства на характера и спецификата на дисертационния труд.

Представеният от кандидата автореферат отговаря на академичните изисквания и ясно представя в синтез научната разработка.

II. Оценка на резултатите и приносите в дисертационния труд

Заложените тези от автора на дисертацията, „Икономически аспекти на проблемите в публичното управление на местните общности в трансграничния регион България – Сърбия“ се отличават с прилагане на интердисциплинарния подход спрямо анализ на многостранните проблеми, свързани с променящата се обществено - икономическа среда.

1. Ясно формирана изследователска теза на дисертацията

Основната *изследователска теза на дисертационния труд* е, че в съдържателен аспект моделът на публичния мениджмънт в местното самоуправление на общностите в трансграничния регион България-Сърбия може „да се сближи“ на основата на прилагане на европейските стандарти за развитие на местното самоуправление и въвеждане на практики на добро и демократично управление в публичния мениджмънт.

Тази теза е свързана с доказването на две работни хипотези:

▪ ***Първа хипотеза на изследването:*** Ускорената децентрализация на публичната власт и въвеждане в практиката на местното самоуправление

на принципите на добро управление ще доведе до постигане на икономическа ефективност, повишаване стандарта на живот в местните общности и утвърждаване на демократичното развитие на местните общности.

▪ **Втора хипотеза на изследването:** Усвояването и рационалното прилагане принципите на доброто управление от публичната администрация ще доведат до повишаване на капацитета на човешките ресурси за ефективно и прозрачно реализиране на местното самоуправление, повишаване на качеството на публичните услуги на всички нива на управление и приобщаване на местните общности за активно гражданско участие в процеса.

2. Научни области и проблеми, изследвани от кандидата

Научно-изследователската и научно-приложната дейност на дисертанта напълно покриват научните полета, обобщени и заложени още в тематичното заглавие на дисертационния труд.

Като основни акценти в **първа глава** на дисертационният труд могат да се посочат представените теоретични концепции, свързани с дефиниране на административно-държавното устройство на България и Сърбия и факторите, оказващи влияние за устойчива структура на държавната организация. Задълбочено са разгледани основните административно-териториални единици и техните характеристики. Анализирани са основните принципи на административно-териториалното устройство. Направени са изводи и констатации за състоянието на действащата административно-териториална структура на България и Сърбия.

Във **втора глава** на дисертацията ще отбележа като акценти следните разработени тематични линии: представени същността и функционирането на публичния мениджмънт и концепцията за нов публичен мениджмънт, новите стандарти за добро държавно управление и

направения извод, че националните администрации трябва да преустроят и трансформират административните си системи за работа в съвременните условия, както и да извършат мащабни промени, които не могат просто да се сведат до механични преобразования на административно-управленските структури и самоцелни кадрови промени.

При **трета глава**, акцентите, които ще отбележа като особено стойностни са: задълбочен факторен и функционален анализ на децентрализацията и местното самоуправление в местните общности в трансграничния регион България – Сърбия, на базата на проведено дълбочинно интервю с кметове на местни общини – 20 от България и 20 от Сърбия и идентифицирани при дискусиите на проведената международна кръгла маса основни икономически проблеми при функциониране на местното самоуправление в трансграничния регион България - Сърбия.

3. Характеристики на научно-теоритичната и научно-приложната стойност на дисертационния труд

При прочита на дисертационния труд установих, че с достатъчно висока научна стойност е защитен предметът на изследването, отнасящ се до възможностите и перспективите пред местните общности в трансграничния регион България – Сърбия за прилагане на европейските стандарти в процеса на публичното управление. В този смисъл са анализирани многостранно характеристиките на местното самоуправление и са предложени конкретни решения за преодоляване на икономическите проблеми в процеса на публичното управление.

Ще отбележа няколко момента в дисертационния труд, които считам, че са в подкрепа на претенцията на Саша Джорджевич за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

Преди всичко това е добре разработеният въпрос за функционалността на системите за местно самоуправление и анализ на

необходимостта от нов публичен мениджмънт. В тази връзка подчертавам и направения задълбочен факторен и функционален анализ на базата на дълбочинното интервю, проведено с кметове от двете съседни държави.

На второ място е необходимо да се посочи приложния характер на модела за анализ и стратегическо планиране на публичния мениджмънт. А това, разбира се е пряко свързано с въпроса за намиране на рационални подходи и съответни решения за преодоляване на проблемите в съвременното общество, в това число трансграничните отношенията и разширяване на сътрудничеството в интерес на местните общности.

На трето място ще поставя задълбочено разработения въпрос за въздействията на проблемите на местното самоуправление върху стандарта на живот в местните общности и пътищата за тяхното преодоляване и усъвършенстване на системата на публичното управление. В дисертационния труд са изследвани мненията на 40 кмета от трансграничния регион по приоритетните проблеми на местното самоуправление. Освен това са анализирани становищата от дискусиите на проведената международна кръгла маса по проблемите на местното самоуправление. Изведени са основните проблеми за развитие на трансграничното сътрудничество

Ще отбележа и усвоения от кандидата терминологичен апарат, което говори за задълбочени познания в проблемната област.

Като се има предвид посоченото, както и цялостта на изследването, установявам, че кандидатът е успял да постигне поставената в дисертационния труд цел.

4. Основни научни и научно-приложни приноси

Убедено приемам и потвърждавам научната стойност на посочените научни и научно-приложни приноси, а именно:

А. Формулиране на нови проблеми в областта на местното самоуправление - недостатъчна ефективност на законовата уредба за

реформиране на общинската администрация, с цел повишаване качеството на административните услуги в общините; недостатъчност на финансовите ресурсите, отделяни за развитие на трансграничното сътрудничество.

Б. Идентифициране на нови въздействия на известни и дефинирани проблеми - необходимост от предоставяне и гарантиране на повече права и възможности на гражданите за участие в публичното управление и политическия процес в общините.

В. Идентифицирани са основните групи фактори и тяхната степен на значимост, които въздействат върху развитието и усъвършенстването на местното самоуправление в трансграничния регион България – Сърбия.

Г. Аргументиран е изводът за все още недостатъчната скорост на развитие на дигиталното общество като решаващ фактор за повишаване на богатството на нацията.

Д. В чисто практически аспект дисертационният труд може да допринесе за по-добро изясняване и задълбочено осмисляне на същността, формите и механизмите на местно самоуправление в общините на трансграничния регион.

Начинът на представяне на темата би могъл да съдейства, а изразените в труда идеи да намерят непосредствено приложение в практиката на общинските съвети и на общинската администрация в трансграничните общини.

Като имам предвид казаното, то считам, че в дисертационния труд са намерени доказателства в подкрепа на заложените хипотези.

Посоченото по-горе е в подкрепа на мнението ми, че приносите на дисертационния труд са доказано авторски. Наред с това, тези приноси имат безспорна приложимост в областта на местното самоуправление, а също така редица от изводите и предложенията, изложени в работата,

могат да послужат като основа за по-нататъшно усъвършенстване на уредбата на общините и националното законодателство.

III. Критични бележки

Считам, че дисертантът със своя труд разширява и задълбочава изследователските търсения в областта на публичното управление и в частност в областта на усъвършенстване на местното самоуправление в трансграничния регион България – Сърбия. Поради това нямам особени критични бележки.

Имам една препоръка – след съответна редакция и реструктуриране на дисертационния труд, да се популязират тезите и идеите на дисертанта като монография.

IV. Заключение

Като имам предвид посочените научни и научно-приложни достойнства на дисертационния труд „Икономически аспекти на проблемите в публичното управление на местните общности в трансграничния регион България –Сърбия“, както и направените приноси, убедено предлагам на уважаемото жури да присъди на Саша Джорджевич образователна и научна степен „доктор” в професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление“

София, 15 май 2019г.

Рецензент:

(Проф. д-р Ванче Бойков)